

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESA

SPRIEDUMS

LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ

Rīgā 2002.gada 17. janvārī

Lietā nr. 2001-08-01

Latvijas Republikas Satversmes tiesa šādā sastāvā: tiesas sēdes priekšsēdētājs Aivars Endziņš, tiesneši Romāns Apsītis, Ilma Čepāne, Juris Jelāgins, Andrejs Lepse, Ilze Skultāne un Anita Ušacka,

pamatojoties uz Latvijas Republikas Satversmes 85.pantu, Satversmes tiesas likuma 16.panta 1.punktu, 17.panta pirmās daļas 11.punktu un 28.¹ pantu,

pēc Liānas Aldermanes konstitucionālās sūdzības rakstveida procesā izskatīja lietu

"Par Civilprocesa likuma 348.panta septītās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 92. pantam".

Satversmes tiesa **k o n s t a t ē j a:**

1996.gada 12.septembrī Saeima pieņēma likumu "Par uzņēmumu un uzņēmēj sabiedrību maksātnespēju" (turpmāk – Maksātnespējas

likums), kura 49.pants noteic: “Parādnieku par maksātnespējīgu pasludina tiesa, un tās spriedums ir galīgs.”

1998.gada 14.oktobrī Saeima pieņēma Civilprocesa likumu, kura 348.panta septītā daļa (turpmāk – apstrīdētā tiesību norma) noteic: “Tiesas spriedums maksātnespējas lietā ir galīgs un apelācijas kārtībā nav pārsūdzams.” Līdz 1999.gada 1.martam tika piemērots Latvijas Civilprocesa kodeksa 285.³⁰ pants šādā redakcijā: “Tiesas spriedums maksātnespējas lietā ir galīgs.”

Konstitucionālās sūdzības iesniedzēja (turpmāk – iesniedzēja)

– Liāna Aldermane – apstrīd Civilprocesa likuma 348.panta septītās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 92.pantam.

Iesniedzēja uzskata, ka apstrīdētā tiesību norma esot pretrunā ar Satversmes 92.pantā noteikto, ka: “Ikviens var aizstāvēt savas tiesības un likumiskās intereses taisnīgā tiesā.” Iesniedzēja norāda, ka likumdevējs ar apstrīdēto tiesību normu liedzot personai tiesības pārsūdzēt apelācijas kārtībā spriedumu uzņēmumu vai uzņēmēj sabiedrību maksātnespējas lietās. Apelācija esot otrās instances tiesai adresēta sūdzība par pirmās instances tiesas spriedumu, lūdzot vēlreiz pēc būtības izskatīt lietu, kas pirmajā instancē izšķirta nepareizi, un taisīt jaunu spriedumu pārsūdzētā sprieduma vietā.

Konstitucionālajā sūdzībā L.Aldermane apraksta lietas faktiskos apstākļus. 1997.gada 10.septembrī mirusi iesniedzējas māte Rita Grīnberga, kura tobrīd bijusi zemnieku saimniecības “Rukši” īpašnice. L.Aldermane iesniegusi Liepājas rajona tiesā pieteikumu par apstiprināšanu mantojuma tiesībās uz R.Grīnbergas atstāto mantojumu. Ar Liepājas rajona tiesas 1997.gada 24.septembra lēmumu L.Aldermane iecelta par R.Grīnbergas mantojuma aizgādni. Iesniedzēja norāda, ka pēc

laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" 1999.gada 5.februārī publicētā Liepājas tiesas uzaicinājuma personām, kurām ir kādas tiesības vai pretenzijas uz atstāto mantojumu, pieteikties tiesā trīs mēnešu laikā kopš paziņojuma publicēšanas neviens savas tiesības vai pretenzijas uz atstāto mantojumu neesot pieteicis. Ar Liepājas tiesas 1999.gada 22.decembra spriedumu L.Aldermane tikusi apstiprināta mantojuma tiesībās uz R.Grīnbergas atstāto mantojumu kā pirmās šķiras likumiskā mantiniece un atzītas par dzēstām visas termiņā nepieteiktās prasības un tiesības. Mantojuma masā ietilpusi arī zemnieku saimniecība "Rukši". 2001.gada 24.aprīlī valsts akciju sabiedrība "Latvenergo" iesniegusi Kurzemes apgabaltiesā pieteikumu par zemnieku saimniecības "Rukši" maksātnespēju. Ar Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2001.gada 30.aprīļa lēmumu tikusi ierosināta lieta par zemnieku saimniecības "Rukši" maksātnespēju. Ar 2001.gada 21.jūnija Kurzemes apgabaltiesas spriedumu Liepājas rajona Nīcas pagasta zemnieku saimniecība "Rukši" pasludināta par maksātnespējīgu no 2000.gada 31.decembra. Tobrīd minētās zemnieku saimniecības īpašniece bijusi L.Aldermane.

Iesniedzēja uzskata, ka apstrīdētā tiesību norma liedzot viņai īstenot Satversmē garantētās cilvēktiesības – aizstāvēt savas aizskartās tiesības un likumiskās intereses taisnīgā tiesā. Pieteikuma precizējumā L.Aldermane lūdz Satversmes tiesu atzīt apstrīdēto tiesību normu par neatbilstošu Satversmes 92.pantam.

Institūcija, kas izdevusi apstrīdēto aktu, - **Saeima** - atbildes rakstā Satversmes tiesai norāda, ka Satversmes 92.pantā tiesības pārsūdzēt spriedumu netiekot īpaši nodalītas kā tiesību uz taisnīgu tiesu atsevišķa sastāvdaļa. Saskaņā ar Satversmes 89.pantu Satversmē ietvertās cilvēktiesību normas saturs šaubu gadījumā esot tulkojams pēc iespējas atbilstoši interpretācijai, kāda tiek lietota starptautisko cilvēktiesību

normu piemērošanas praksē. Saeima uzskata, ka Satversmes 92.pants tulkojams, ņemot vērā Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk – Konvencija) 6.panta interpretāciju Eiropas Cilvēktiesību tiesas (turpmāk – Cilvēktiesību tiesa) praksē. Tā spriedumos *Delcourt pret Beļģiju* [*Delcourt v. Belgium (1970)*] un *Beļģijas valodniecības lietā* [*Belgian Linguistic case (1968)*] Cilvēktiesību tiesa esot atzinusi, ka tiesības pārsūdzēt tiesas spriedumu neesot ietvertas Konvencijas 6.pantā. Īpaši tiesības pārsūdzēt tiesas spriedumu esot noteiktas Konvencijas septītā protokola 2.pantā – un tikai attiecībā uz krimināllietām. Tā kā iesniedzējai esot aizskartas nevis kriminālprocesuālās, bet gan civilprocesuālās tiesības, tad ierobežojums personai pašai pārsūdzēt tiesas spriedumu šajā gadījumā pats par sevi neesot uzskatāms par neatbilstošu Satversmes 92.pantam.

Saeima atbildes rakstā norāda, ka maksātnespējas gadījumā likums tomēr esot paredzējis iespēju pārbaudīt tiesas sprieduma likumību un pamatotību. Civilprocesa likuma 483.-485.pantā esot noteikta kārtība, kādā Senāta Civillietu departamenta priekšsēdētājam vai ģenerālprokuroram esot tiesības iesniegt protestu par tiesas nolēmumu 10 gadu laikā kopš tiesas nolēmuma stāšanās spēkā. Pamats protesta iesniegšanai par spēkā stājušos tiesas nolēmumu esot būtiski materiālo vai procesuālo tiesību normu pārkāpumi, kas konstatēti lietās, kuras izskatītas tikai pirmās instances tiesā, ja tiesas nolēmums neesot pārsūdzēts no lietas dalībnieka neatkarīgu iemeslu dēļ. Arī konkrētajā lietā iesniedzēja varējusi izmantot likumā paredzētās iespējas prasīt, lai kāda no minētajām amatpersonām iesniedz protestu par attiecīgo spriedumu, ja tās konstatētu, ka tiesa ir pieļāvusi būtiskus tiesību normu pārkāpumus.

Saeima norāda, ka procesuālās normas esot balstītas uz materiālo tiesību normām. Tādējādi procesuālajās normās neesot iespējams no

materiālo tiesību normām atšķirīgs noteikums. Apstrīdētā tiesību norma izrietot no Maksātnespējas likuma 49.panta, kas noteic, ka parādnieka maksātnespēju pasludina tiesa un tās spriedums ir galīgs. Taču iesniedzēja neesot apstrīdējusi Maksātnespējas likuma 49.panta atbilstību augstāka juridiska spēka tiesību normai.

Iesniedzēja Satversmes tiesai iesniegtajos rakstveida paskaidrojumos izteikusi viedokli, ka Saeima savā atbildes rakstā nepamatoti atsaukusies uz interpretāciju, kāda tiek lietota attiecībā uz starptautiskajām cilvēktiesību normām, turklāt esot atstājusi bez ievērības nacionālo tiesību sistēmu. L.Aldermane nepiekrīt Saeimas uzskatam, ka viņai esot bijis jāapstrīd arī Maksātnespējas likuma 49.panta atbilstība augstāka juridiska spēka tiesību normai.

Satversmes tiesa, izvērtējusi apstrīdētās tiesību normas atbilstību augstāka juridiska spēka tiesību normai,

secināja:

1. Nevar piekrist Saeimas atbildes rakstā izteiktajam viedoklim, ka iesniedzējai konstitucionālajā sūdzībā vajadzējis apstrīdēt arī Maksātnespējas likuma 49.panta atbilstību Satversmei, jo procesuālajās normās neesot iespējams no materiālo tiesību normām atšķirīgs noteikums. Šajā gadījumā likumdevējs divos likumos ir ietvēris vienāda satura normas, pie tam Maksātnespējas likuma 49.pantā ir nevis materiāla, bet starp materiāla rakstura normām iestrādāta procesuāla rakstura tiesību norma. Līdz ar to apstāklis, ka iesniedzēja no divos likumos ietvertām vienāda satura tiesību normām apstrīd tikai vienu

normu, nevar būt šķērslis likumā noteiktajām personas tiesībām vērsties Satversmes tiesā ar konstitucionālo sūdzību.

2. Zemnieku saimniecības “Rukši” maksātnespējas lietā tiesa ar spriedumu ir pasludinājusi parādnieka maksātnespēju, konstatējot visas trīs likumā noteiktās maksātnespējas pazīmes. Parādnieks konkrētajā maksātnespējas lietā ir juridiskā persona – zemnieku saimniecība “Rukši” –, un apstrīdētā tiesību norma tai rada tiešas tiesiskās sekas neatkarīgi no tā, kas ir tās īpašnieks. Kad maksātnespējas process tika uzsākts, minētais uzņēmums bija tiesībspējīgs un nebija izbeidzis savu darbību likumā noteiktajā kārtībā: tas nebija likvidēts vai reorganizēts, un tā darbība nebija apturēta. Īpašnieka maiņa (arī mantošanas ceļā) neietekmē uzņēmuma kā juridiskās personas tiesības un pienākumus attiecībā uz kreditoriem. L.Aldermane zemnieku saimniecības “Rukši” maksātnespējas procesā ir nevis parādniece, bet parādnieka pārstāve, kura saskaņā ar Maksātnespējas likuma 64.panta otro daļu un likuma “Par individuālo (ģimenes) uzņēmumu, zemnieka vai zvejnieka saimniecību un individuālo darbu” 3.panta pirmo daļu kā uzņēmuma īpašniece atbild par sava uzņēmuma saistībām ar sev piederošo mantu, izņemot to, uz kuru saskaņā ar likumu nevar vērst piedziņu. Līdz ar to strīds par tiesībām, kas L.Aldermanei varētu rasties sakarā ar mantojuma pieņemšanu, nevar tikt risināts uzņēmuma maksātnespējas lietā sevišķās tiesāšanas kārtībā. Kā atzinusi Kurzemes apgabaltiesa 2001.gada 21.jūnija spriedumā par zemnieku saimniecības “Rukši” maksātnespēju, lietā nav bijis strīds par to, ka parādnieks nebūtu atzinis parādu saistības par tiesas konstatēto summu.

3. Satversmes 92.pants noteic iespēju ikvienam aizstāvēt savas tiesības un likumiskās intereses taisnīgā tiesā. Lai izvērtētu apstrīdētās tiesību normas atbilstību šai augstāka juridiska spēka tiesību normai, nepieciešams noskaidrot, vai jēdziens “taisnīga tiesa” visos gadījumos

ietver arī tiesības pārsūdzēt tiesas spriedumu civillietā apelācijas instances tiesā. Satversmes 92.pants to tieši nenosaka.

Pamatota ir Saeimas norāde, ka tad, ja rodas šaubas par Satversmē ietvertas cilvēktiesību normas saturu, tā tulkojama pēc iespējas atbilstoši interpretācijai, kāda tiek lietota starptautisko cilvēktiesību normu piemērošanas praksē. Savukārt gan konteksts, kādā tā lietota, gan iesniedzējas viedoklis, ka tādējādi bez ievērības tiek atstāta nacionālā tiesību sistēma, aplūkojams no diviem aspektiem. Lai konstatētu, vai Satversmes 92.pants ietver tiesības ikvienā gadījumā spriedumu civillietā pārsūdzēt augstākas instances tiesā, no vienas puses, ir jāanalizē Konvencija un tās interpretācija Cilvēktiesību tiesas praksē, kā arī citas starptautiskās cilvēktiesību normas. No otras puses, jāpārlicinās, vai Latvijas likumdevējs Satversmes 92.pantā nav ietvēris plašākas tiesības, nekā noteic starptautiskie dokumenti.

No vienas puses, iespēja un pat nepieciešamība piemērot starptautiskās normas Satversmē ietverto pamattiesību iztulkošanai citastarp izriet no Satversmes 89.panta, kas noteic, ka valsts atzīst un aizsargā cilvēka pamattiesības saskaņā ar Satversmi, likumiem un Latvijai saistošiem starptautiskajiem līgumiem. No šā panta redzams, ka likumdevēja mērķis nav bijis pretstatīt Satversmē ietvertās cilvēktiesību normas starptautiskajām cilvēktiesību normām, bet bijis gluži pretējs – panākt šo normu savstarpēju harmoniju (*sk. Satversmes tiesas 2000.gada 30.augusta spriedumu lietā nr.2000-03-01*). Turklāt Satversmes 8.nodaļa “Cilvēka pamattiesības” tika pieņemta pēc tam, kad Latvija attiecīgās starptautiskās saistības bija uzņēmusies. Līdzīgi valsts pamatlikumā ietvertās cilvēka tiesības tulko arī citu valstu konstitucionālās tiesas. Piemēram, Vācijas Federālā Konstitucionālā tiesa norādījusi, ka, “tulkojot Pamatlikumu, ir jāņem vērā arī Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību

aizsardzības konvencijas saturs un attīstības stāvoklis, ciktāl tas nenoved pie Pamatlikumā ietverto pamattiesību samazināšanas vai ierobežošanas, tas ir, ietekmes, ko Konvencija pati izslēdz (Konvencijas 60.pants). Tiktāl Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedumi kalpo kā interpretācijas palīgglīdzeklis Pamatlikumā noteikto pamattiesību satura un robežu noteikšanai. ... Jo nevar prezumēt, ka likumdevējs, ja viņš nav to skaidri paziņojis, būtu gribējis atkāpties no Vācijas Federatīvās Republikas starptautiskajām saistībām vai pieļāvis šo saistību pārkāpšanas iespēju” (*sk. BverfGE 74, 358*). No otras puses, lai konstatētu Satversmes panta saturu un robežas, ne vienmēr var aprobežoties tikai ar Konvencijas interpretāciju un Cilvēktiesību tiesas praksi, – īpaši gadījumos, kad Satversmes pants kādas konkrētas tiesības neparedz. Ir jāņem vērā Konvencijas 60.pantā (53.pantā – Konvencijas redakcijā, kas stājās spēkā 1998.gada 1.novembrī) ietvertā norma, kas noteic, ka neko šajā Konvencijā nedrīkst iztulkot kā ierobežojumu vai atkāpšanos no jebkurām cilvēka tiesībām un pamatbrīvībām, kas var tikt nodrošinātas saskaņā ar jebkuras Augstās Līgumslēdzējas Puses likumiem vai jebkuru citu līgumu, ko tā parakstījusi.

Konvencijas 6.pantā noteikts: “Ikvienam ir tiesības, nosakot civilo tiesību un pienākumu vai viņam izvirzītās apsūdzības pamatotību, uz taisnīgu un atklātu lietas savlaicīgu izskatīšanu neatkarīgā un objektīvā, likumā noteiktā tiesā.” Cilvēktiesību tiesa vairākos spriedumos ir atzinusi, ka Konvencijas 6.pantā nav tieši norādītas tiesības uz apelācijas pieejamību un vienīgais precīzi formulētais nosacījums par apelāciju ietverts Konvencijas septītā protokola 2.pantā, kas garantē minētās tiesības tikai kriminālās tiesvedības gadījumos [*sk. Human Rights. The 1998 Act and the European Convention. Sweet & Maxwell, London, 2000, p.231 un Cilvēktiesību tiesas spriedumus lietās Delcourt v. Belgium (1970) un Belgian Linguistic case (1968)*]. Cilvēktiesību tiesa ir atzinusi,

ka Konvencijas 6.pants neuzliek valstīm par pienākumu visos gadījumos ieviest apelācijas tiesu sistēmu. Līdz ar to valsts pati var noteikt pārsūdzības principa apjomu saskaņā ar savu tiesību sistēmu. Ieviešot apelācijas tiesu sistēmu, valsts savā nacionālajā likumā var noteikt lietu kategorijas, kurām pārsūdzība apelācijas instancē nav paredzēta.

Arī citas Latvijai saistošas starptautiskās cilvēktiesību normas nesatur prasību nodrošināt iespēju izskatīt ikvienu civillietu augstākas instances tiesā. Tā, piemēram, Starptautiskā pakta par pilsoņu un politiskajām tiesībām 14.pants nodrošina tiesības uz pārsūdzību vienīgi krimināllietās.

Tādējādi jēdziens “taisnīga tiesa” ne starptautisko cilvēktiesību dokumentu, ne Satversmes 92.panta izpratnē negarantē tiesības ikvienu civillietu pārsūdzēt apelācijas instancē.

4. Lai izvērtētu, vai Satversmes 92.pants paredz iespēju pārsūdzēt spriedumu civillietā augstākā tiesu instancē, nepieciešams noskaidrot konkrētās lietu kategorijas raksturu un likumdevēja mērķi, pieņemot konkrētu likumu. To var konstatēt tikai tad, ja noskaidro, kāda ir likuma saikne ar visu tiesību sistēmu un kā pieņemtais likums var efektīvi iekļauties šajā sistēmā.

Civilās tiesvedības būtība galvenokārt izpaužas tādējādi, ka, ievērojot pušu līdztiesības principu, tiek izšķirti pušu savstarpējie strīdi par aizskartām tiesībām un ar likumu aizsargātām interesēm. Prasības tiesvedības gadījumā tiesa izskata un izlemj lietas par strīdiem un dod objektīvu vērtējumu pušu iesniegtajiem pierādījumiem. Latvijas tiesu sistēmā tiesības uz lietas izskatīšanu apelācijas instancē ir viens no pamatnoteikumiem civillietās, kuras izspriežamas prasības tiesvedības kārtībā. Apelācijas mērķis ir novērst iespējamās kļūdas, ko pirmās instances tiesa varētu būt pieļāvusi, izskatot lietas par aizskartām personas tiesībām un ar likumu aizsargātām interesēm.

Tomēr tiesu izspriešanai pakļautas dažāda rakstura civillietas. Likums nosaka ne tikai prasības tiesvedību, bet arī no tās atšķirīgus tiesvedības veidus: sevišķo tiesāšanas kārtību un saistību izpildīšanu bezstrīdus kārtībā. Lietas par uzņēmumu un uzņēmējsabiedrību maksātnespēju, uz ko attiecas arī apstrīdētā tiesību norma, tiek izskatītas sevišķās tiesāšanas kārtībā. Šīs kategorijas lietas atšķiras no prasības tiesvedības kārtībā izskatāmajām lietām ar to, ka tajās nekad nav strīda par tiesībām (*sk. Civilprocesa likuma komentāri. Prof. K.Torgāna un M.Dudeļa vispārīgā zinātniskā redakcijā. Rīga, 1999, 177.lpp.*).

Maksātnespēja ir ar tiesas spriedumu konstatēts parādnieka stāvoklis, kurā tas nespēj nokārtot savas parādu saistības. Maksātnespējas lietā starp pusēm nepastāv strīds par tiesībām, bet tiesa tikai konstatē kaut vienu no Maksātnespējas likumā noteiktajām parādnieka maksātnespējas pazīmēm. Tās ir šādas: “1) parādnieks nespēj vai sakarā ar pierādāmiem apstākļiem nespēs pienācīgi nokārtot savas parādu saistības; 2) parādnieks ir pārtraucis kārtot parādu saistības, kurām iestājies izpildes termiņš, un ir ievēroti šā likuma 39.panta 1.punkta noteikumi; 3) parādnieka parādu saistības pārsniedz tā aktīvus” (3.panta pirmā daļa).

Maksātnespējas likuma mērķis ir nevis regulēt strīdus par tiesībām, bet nodrošināt reālo vai potenciālo kreditoru aizsardzību. Maksātnespējas process ir specifisks un atšķiras no vispārējās civilprocesuālās kārtības. Maksātnespēja ir objektīvs uzņēmuma stāvoklis, un maksātnespējas fakta konstatēšana un pasludināšana ar tiesas spriedumu ir viens no maksātnespējas procesa posmiem, kura pārsūdzēšana augstākas instances tiesā likumā nav paredzēta.

Tomēr spēkā esošais likums paredz parādniekam iespēju aizstāvēt savas tiesības. Pirmkārt, kreditoram pirms maksātnespējas pieteikuma iesniegšanas tiesā ir pienākums iesniegt parādniekam pretenziju, pie tam parādniekam divu nedēļu laikā pēc pretenzijas iesniegšanas ir tiesības

kreditora prasījumu apmierināt vai celt iebildumus. Ja parādnieks divu nedēļu laikā attiecīgās tiesības nav izmantojis, kreditoram vismaz vienu nedēļu pirms maksātnespējas pieteikuma iesniegšanas tiesā rakstveidā jādara zināms parādniekam savs nodoms to iesniegt. Ja parādnieks nenokārto parādu arī šajā termiņā, kreditoram rodas tiesības iesniegt tiesā maksātnespējas pieteikumu. Tātad, ja kāda no minētajām prasībām netiek ievērota, maksātnespējas lietu tiesā neierosina (Maksātnespējas likuma 39.panta 1.punkts). Otrkārt, ja sevišķās tiesāšanas kārtības lietā rodas strīds par tiesībām, kas izšķirams tiesā prasības kārtībā, tiesa atkarībā no strīda satura pieteikumu atstāj bez izskatīšanas vai tiesvedību aptur līdz strīda izšķiršanai (Civilprocesa likuma 258.pants).

Pamatots ir Saeimas atbildes rakstā izteiktais viedoklis, ka likumā ir paredzēta arī iespēja pārbaudīt tiesas sprieduma likumību un pamatotību gadījumā, ja tas nav pārsūdzēts tādu iemeslu dēļ, kuri nav atkarīgi no lietas dalībnieka. Par šādu iemeslu var uzskatīt gadījumu, kad likums neparedz pirmās instances tiesas nolēmuma pārsūdzību apelācijas instancē. Civilprocesa likuma 483.-485.pantā ir regulēta kārtība, kādā Augstākās tiesas priekšsēdētājs, Senāta Civillietu departamenta priekšsēdētājs vai ģenerālprokurors var iesniegt protestu par spēkā stājušos tiesas nolēmumu. Tomēr šāda iespēja rodas tikai gadījumos, ja tiek konstatēti būtiski materiālo vai procesuālo tiesību normu pārkāpumi. Līdz ar to, ja personai ir ziņas par būtiskiem materiālo vai procesuālo tiesību normu pārkāpumiem maksātnespējas lietas izskatīšanā, tā var vērsties pie kādas no minētajām amatpersonām ar lūgumu iesniegt protestu par attiecīgo spriedumu. Tomēr tas ir izņēmuma gadījums un nav uzskatāms par pārsūdzību, jo nedod tiesības personai pašai iesniegt sūdzību tiesā.

Maksātnespējas lietas ierosināšana, kā arī parādnieka pasludināšana par maksātnespējīgu rada noteiktas tiesiskas sekas. Ar

apstrīdēto tiesību normu: 1) tiek aizstāvētas kreditoru intereses, jo pēc parādnieka maksātnespējas pasludināšanas parādnieks zaudē tiesības rīkoties ar savu mantu, kā arī ar viņa valdījumā vai turējumā esošo trešo personu mantu (Maksātnespējas likuma 50.panta pirmās daļas 1.punkts un 73.pants). Turklāt tiek novērsta maksātnespējas procesa novilcināšana, kas varētu radīt kreditoriem neizdevīgas sekas; 2) tiek aizstāvētas parādnieka intereses, jo pēc maksātnespējas pasludināšanas apstājas nokavējuma naudas un procentu pieaugums prasījumiem (Maksātnespējas likuma 50.panta pirmās daļas 3.punkts); 3) tiek ievērots tiesas ekonomijas princips savlaicīgā lietu izskatīšanā, ņemot vērā maksātnespējas lietu lielo skaitu un straujā pieauguma tendenci. Līdz ar to secināms, ka apstrīdētā tiesību norma rada lietderīgas un saprātīgas tiesiskās sekas gan kreditoru un parādnieka aizsardzībai, gan sabiedrībai un tiesu sistēmai kopumā.

Pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 30.-32. pantu,
Satversmes tiesa

n o s p r i e d a:

Atzīt Civilprocesa likuma 348.panta septīto daļu par atbilstošu
Latvijas Republikas Satversmes 92.pantam.

Spriedums stājas spēkā tā publicēšanas dienā. Spriedums ir galīgs
un nepārsūdzams.

Satversmes tiesas sēdes priekšsēdētājs

A.Endziņš